

Sygn. akt II C 820/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2014r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie Wydział II Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSO Bogdan Wolski

Protokolant: apl. sędz. Dorota Mudrecka

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2014 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa

R. S.

przeciwko

Bank (...) S.A. z siedzibą w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

oddala powództwo.

Sygn. akt II C 820/14

UZASADNIENIE

I. Stanowiska stron.

1. Powód R. S. wytoczył powództwo przeciwko Bank (...) S.A. z siedzibą w W. żądając pozbawienia wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 23 kwietnia 2002 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy P. Wydział II Cywilny z dnia 26 czerwca 2002r. (sygn. akt II Co 1100/02).

1.1. Uzasadniając żądanie powód podniósł zarzut przedawnienia roszczenia zgodnie w oparciu o art. 125 § 1 k.c.

2. W piśmie z dnia 7 maja 2014 r. powód poinformował, iż nie ponosi on odpowiedzialności wobec banku z tytułu zaciągniętego kredytu przez jego byłą małżonkę I. S., a także wskazał, że w trakcie trwania małżeństwa małżonkowie zawarli umowę majątkową.

3. W odpowiedzi na pozew pozwany Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

3.1. Uzasadniając przedstawione stanowisko pozwany wskazał, iż wbrew twierdzeniu powoda wierzytelność Banku (...) S.A. nie przedawniła się i jest nadal wymagalna. Okres przedawnienia roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, na podstawie art. 118 k.c., wynosi 3 lata. Bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 23 kwietnia 2002 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy P. Wydział

II Cywilny z dnia 26 czerwca 2002r. (sygn. akt II Co 1100/02), a następnie wszczął postępowanie egzekucyjne - wskutek tych czynności nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia.

II. Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia.

1. Pozwany Bank (...) S.A. z siedzibą w W. zawarł w dniu 26 lipca 2000 r. z I. S. umowę nr (...) o kredyt dewizowy na sfinansowanie inwestycji. Do powyższej umowy powód R. S. przystąpił w dniu 26 lipca 2000 r. Na podstawie w/w umów Bank udzielił kredytobiorcom kredyt w wysokości 24.600,00 DEM.

2. W dniu 23 kwietnia 2002 r. Bank (...) S.A. z siedzibą w W. I Oddział w Ł., wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, stwierdzający, że wymagalne zadłużenie I. S. z tytułu umowy o kredyt dewizowy na sfinansowanie inwestycji nr (...) z dnia 26 lipca 2000 r. oraz R. S. z tytułu zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z umowy nr (...) o kredyt dewizowy na sfinansowanie inwestycji z dnia 26 lipca 2000 r. poprzez zawarcie w dniu 26 lipca 2000 r. umowy przystąpienia do długu

I. S. na zabezpieczenie kredytu wyniosło: z tytułu należności głównej wraz z odsetkami umownymi naliczonymi od dnia 31 grudnia 2001 r. do dnia 22 kwietnia 2002 r. - 37.779,90 zł, a także odsetki w wysokości ustawowej liczone od w/w należności głównej za okres od dnia wystawienia niniejszego tytułu egzekucyjnego.

3. Postanowieniem z dnia 26 czerwca 2002 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy P. Wydział II Cywilny (sygn. akt II Co 1100/02) nadał bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, wystawionemu w dniu 23 kwietnia 200 r. przez wierzyciela Bank (...) S.A. z siedzibą w W. I Oddział w Ł., klauzulę wykonalności przeciwko I. S. i R. S.. Dłużnicy zostali ponadto obciążeni solidarnie kosztami postępowania w kwocie 274,46 zł.

4. W dniu 2 września 2002 r. wierzyciel złożył u Komornika Sądowego XXII Rewiru, działającego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy P. wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w stosunku do dłużników, celem wyegzekwowania wymagalnej należności na rzecz Banku w kwocie 37.779,90 zł., wynikającej z bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 23 kwietnia 2002 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy - P. II Wydział Cywilny z dnia 26 czerwca 2002r. (sygn. akt II Co 1100/02). We wniosku określony został także sposób egzekucji poprzez skierowanie egzekucji: z ruchomości i nieruchomości będących własnością dłużników.

5. Komornik Sądowy XXII Rewiru przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy P., zgodnie z wnioskiem wierzyciela, wszczął postępowanie egzekucyjne o sygn. akt I Km 694/02, i skierował pismo z dnia 10 września 2002 r. do w/w dłużników o zajęciu wierzytelności i prawa.

6. W dniu 19 listopada 2004 r. Komornik Sądowy Rewiru XXII przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy P. postanowił uznać się niewłaściwym miejscowo do dalszego prowadzenia sprawy i przekazał sprawę do Komornika Sądowego Rewiru III przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy P..

7. Postanowieniem z dnia 29 czerwca 2012 r. Komornik Sądowy Rewiru III przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy P. umorzył postępowanie egzekucyjne w stosunku do I. S. na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c.

8. Aktualnie toczące się postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte na podstawie wniosku pozwanego Bank (...) S.A. z siedzibą w W. Terenowego Zespół (...), wniesionego do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi – Południe w dniu 4 listopada 2013 r., obejmującego wniosek o wyegzekwowanie od dłużników I. S. i R. S. zadłużenia w kwocie: 92.638,59 zł, z tytułu należności głównej 36.859,61 zł, tytułem odsetek umownych 920,29 zł i tytułem odsetek egzekucyjnych 54.578,23 zł.

9. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi – Południe wszczął postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. MP Km 1439/13, kierując pismo z 21 listopada 2013 r., do R. S., zawiadomił go o wszczęciu egzekucji, z ruchomości i wynagrodzenia za pracę. Natomiast pismem z dnia 27 marca 2014 roku w/w Komornika zajął wierzytelności dłużnika R. S. należne mu od Grupa (...) sp. z o.o.

III. Ocena dowodów.

1. Przedstawiony w pkt II uzasadnienia stan faktyczny Sąd oparł na podstawie dokumentów złożonych do akt sprawy, których sporządzenie i treść nie były przedmiotem sporu

IV. Ocena zasadności roszczenia z wyjaśnieniem podstawy prawnej rozstrzygnięcia.

1. Powództwo jest niezasadne i jako takie podlegało w całości oddaleniu.
2. Powód zawierając w dniu 26 lipca 2000 r. umowę przystąpienia do długu, zabezpieczył wierzytelność banku z tytułu udzielonego w dniu 26 lipca 2000 r. I. S. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Salon (...) I. S. kredytu inwestycyjnego w wysokości 24.600,00 DEM i nie niweczy jego odpowiedzialności wobec banku - Bank (...) S.A. z siedzibą w W. z tytułu zaciągniętego kredytu uprzednio zawarta między małżonkami umowa majątkowa.
3. Powód R. S. wytoczył przeciwko Bank (...) S.A. z siedzibą w W. opozycyjne powództwo przeciwegzekucyjne, o którym mowa jest w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Przepis ten stanowi, że dłużnik może w drodze procesu żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo jego ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane.
4. Powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego stanowi środek obrony przyznany dłużnikowi, zmierzający do zwalczenia tytułu wykonawczego w całości, w części albo do jego ograniczenia. Powództwo to jest powództwem o ukształtowanie prawa, ponieważ dłużnik, za jego pośrednictwem, zmierza do stworzenia lub zmiany już istniejącego stanu prawnego przez mający zapaść wyrok sądu. Powództwo jest kierowane wobec tytułu wykonawczego, zaś wykonalność jest cechą orzeczenia sąsządającego świadczenie. Jeżeli zatem powód twierdzi, że zdarzenie, które powołuje, spowodowało wygaśnięcie zobowiązania w całości, może żądać pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości.
5. W przypadku powództwa z art. 840 k.p.c. istnieją przesłanki formalne, w postaci określonych ram czasowych kiedy może być ono wytoczone, tak aby było prawnie dopuszczalne i skuteczne. Po pierwsze musi być ono wytoczone po powstaniu tytułu wykonawczego, w przeciwnym razie będzie ono przedwczesne. Pamiętać tu jednak należy o tym, że tytuł egzekucyjny nie koniecznie musi być prawomocny. Zasadą jest co prawda to, że chodzi tutaj o tytuł wykonawczy (tytuł egzekucyjny z klauzulą wykonalności), ale na równi z nim są traktowane tytuły egzekucyjne zaopatrzone tylko w rygor natychmiastowej wykonalności, jak również tytuły egzekucyjne nie korzystające z powagi rzeczy osądzonej (np. akt notarialny). Po drugie z powództwem tym nie można wystąpić po ukończeniu postępowania egzekucyjnego, gdy świadczenie objęte tytułem zostało całkowicie zaspokojone, ponieważ z tą chwilą wierzyciel traci możliwość i prawo dysponowania tytułem wykonawczym.
6. W niniejszej sprawie dłużnik wystąpił z powództwem po powstaniu tytułu wykonawczego i w toku prowadzenia przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego, co oznacza, że opisane wyżej przesłanki zostały spełnione.
7. Przesłanką merytoryczną, skutkującą uwzględnieniem powództwa, jest zaistnienie zdarzenia powodującego wygaśnięcie zobowiązania lub niemożność jego egzekwowania. Zdarzenia te muszą istnieć przed wydaniem wyroku pozbawiającego tytuł wykonawczy wykonalności oraz przed wytoczeniem powództwa. Stwierdzenie takiego zdarzenia ma charakter deklaracyjny ustalenia faktu, powodującego wygaśnięcie egzekwowanego zobowiązania albo niemożność jego egzekwowania (tak SN w orzecz. z 20 października 1966r., III CR 224/66, opubl. OSNC 7 – 8/67 poz. 130).
8. Do zdarzeń skutkujących niemożnością egzekwowania zobowiązania zalicza się, w szczególności, przedawnienie roszczenia, na które powołuje się strona powodowa, wywodząc, iż nastąpiło przedawnienie roszczenia wynikającego z bankowego tytułu egzekucyjnego, wobec upływu 10 terminu przedawnienia, a więc zaistniała okoliczność uniemożliwiająca egzekwowanie stwierdzonego w nim zobowiązania.

9. Instytucja przedawnienia wiąże z upływem czasu, ściśle określone skutki.

10. Roszczeniu wierzyciela, po stronie dłużnika, odpowiada jego zobowiązanie, składające się dwóch elementów: długu (powinność spełnienia świadczenia) oraz odpowiedzialności (gotowość majątku dłużnika do spełnienia świadczenia). Podstawowym skutkiem przedawnienia jest to, że po stronie dłużnika odpada element odpowiedzialności, co powoduje, że dotychczasowe zobowiązanie cywilne przekształca się w zobowiązanie naturalne. Samo roszczenie jako takie nie wygasa, gdyż nadal istnieje dług, ale nie ma możliwości jego przymusowego wyegzekwowania. Wprawdzie wierzyciel może dochodzić swojego roszczenia na drodze przymusowej, ale będzie to skuteczne tylko wtedy, gdy pozwany dłużnik nie uchyli się od zaspokojenia i nie podniesie zarzutu przedawnienia. W przypadku przedawnienia decydujące znaczenie ma więc zachowanie dłużnika. Sam dłużnik może się przy tym uaktywnić dopiero na etapie postępowania egzekucyjnego wskutek czego następuje odwrócenie ról, wyrażające się tym, że dłużnik występuje w charakterze powoda i pozywa wierzyciela, zwalczając tytuł wykonawczy uprawniający wierzyciela do prowadzenia egzekucji.

11. W myśl przepisu art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata.

12. Z kolei art. 125 § 1 k.c., stanowi, że roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Powołany przepis wprowadza wydłużenie terminu przedawnienia, co jest podyktowane powagą przywiązywaną przez porządek prawny do prawomocnych orzeczeń wydawanych przez powołane do tego organy. Podane tu wyliczenie ma charakter enumeratywny i nie podlega wykładni rozszerzającej, z związku z czym wydłużenia terminu przedawnienia nie można rozciągać na inne tytuły egzekucyjne, wobec czego przepis ten nie ma zastosowania do roszczeń objętych bankowymi tytułami egzekucyjnymi albo aktami notarialnymi, stanowiącymi tytuły egzekucyjne. Potwierdził to Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 31 lipca 2003 r. (sygn. akt II CKN 363/01), w którym uznał, iż bankowy tytuł egzekucyjny nawet po nadaniu mu klauzuli wykonalności przez sąd nie wywołuje skutków prawnych przewidzianych w art. 125 § 1 k.c., dotyczących biegu terminu przedawnienia wierzytelności objętej tym tytułem, wobec tego obowiązuje termin przedawnienia wierzytelności określony w art. 118 k.c. Podobnie SN wypowiedział się w uzasadnieniu uchwały z dnia 7 stycznia 2004 r. (sygn. akt III CZP 98/03), w którym stwierdził, że „przepisy Prawa bankowego o bankowym tytule egzekucyjnym mają charakter wyjątkowy, gdyż wprowadzają istotne odstępstwa od ogólnych zasad dochodzenia roszczeń cywilnych określonych w kodeksie postępowania cywilnego. Tytuł ten pozwala ominąć drogę sądowego postępowania rozpoznawczego. Bankowy tytuł egzekucyjny nie korzysta z atrybutów właściwych dla tytułów egzekucyjnych w postaci prawomocnych orzeczeń sądowych. Dotyczy to mocy wiążącej, powagi rzeczy osądzonej oraz dziesięcioletniego terminu przedawnienia roszczeń przewidzianych w art. 125 k.c. Egzekwowane roszczenie na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego klauzulą wykonalności dotyczy roszczeń jeszcze nie osądzonych. Roszczenie objęte tym tytułem podlega osądzeniu w wypadku, gdy dłużnik wystąpi o ustalenie, że nie istnieje zobowiązanie, z którego bank wywodzi roszczenia, albo z powodztwem przeciwegzekucyjnym lub też z żądaniem zwrotu świadczenia wyegzekwowanego na podstawie tytułu wystawianego przez bank”.

13. Jednocześnie, odnośnie bankowych tytułów egzekucyjnych, nie ma żadnych odrębnych przepisów regulujących kwestie przedawnienia roszczeń nimi stwierdzonych, dlatego też zastosowanie znajdują przepisy ogólne, w szczególności powołany na wstępie niniejszych rozważań, art. 118 k.c.

14. Zgodnie z treścią art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Wymagalność jest to stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. Roszczenia mogą uzyskać przymiot wymagalności w dniu oznaczonym przez ustawę lub przez czynność prawną, albo wynikającym z właściwości zobowiązania.

15. Natomiast bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju, albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia lub zabezpieczenia (art.123 § 1 k.c.).

16. Przerwanie biegu terminu przedawnienia ma skutek niweczący w stosunku do biegu tego terminu; oznacza to, że czas terminu przedawnienia, który upłynął do czasu zaistnienia przerwy, uważa się za niebyły (inaczej niż przy zawieszeniu biegu terminu przedawnienia, w przypadku którego po ustaniu przyczyny zawieszenia, termin przedawnienia biegnie w dalszym ciągu, jako dalsza część czasu, który upłynął do momentu zawieszenia). Dłużnik, po przerwaniu biegu terminu przedawnienia, znajduje się w takim położeniu prawnym, jaki istniał, gdy jego roszczenie stało się wymagalne; bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się bowiem od początku, od następnego dnia po zakończeniu przerwy (art. 124 k.c.). Przerwanie biegu terminu przedawnienia wyłącznie może wynikać z zachowania wierzyciela lub dłużnika. Przyczynami przerwania biegu terminu przedawnienia mogą być zarówno zdarzenia (czynności) w znaczeniu materialnoprawnym (uznanie roszczenia), jak i o charakterze procesowym (wniesienie powództwa w celu dochodzenia roszczenia). Przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowania nie zostanie zakończone.

17. Najbardziej charakterystyczną czynnością wierzyciela zmierzającą do zaspokojenia roszczenia jest wniosek o wszczęcie egzekucji, który składa się organowi egzekucyjnemu – komornikowi lub sądowi rejonowemu (art. 796 § 1 k.p.c.). Taka czynność jest czynnością podjętą przed organem powołanym do egzekwowania roszczeń oraz bezpośrednio w celu zaspokojenia roszczenia wierzyciela. Zatem także złożenie przez bank wniosku o wszczęcie egzekucji przerywa bieg przedawnienia (tak SN w wyroku z 30 lipca 2003 r., II CKN 363/01, opubl. baza prawna LEX Nr 82280 oraz w wyroku z dnia 10 listopada 2003 r., II CK 113/02, opubl. OSP Nr 11/2004 poz. 141, z głosem aprobowującym M. Mulińskiego).

18. W świetle powyższych rozważań należało uznać, iż bieg terminu przedawnienia roszczenia Banku wobec powoda został przerwany poprzez złożenie wniosku z dnia 2 września 2002 r., skierowanego do Komornika Sądowego XXII Rewiru przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy P., w którym wierzyciel wniósł o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikom solidarnym I. S. i R. S., co wynika z art. 123 § 1 pkt. 1 k.c. Wobec niezakończenia postępowania egzekucyjnego w stosunku do powoda termin przedawnienia roszczenia wobec niego nie zaczął biec na nowo (art. 124 § 2 k.c.). Postanowieniem z dnia 29 czerwca 2012 r. Komornik Sądowy Rewiru III przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy P. umorzył postępowanie egzekucyjne wyłącznie wobec I. S., a zatem wyłącznie wobec tej osoby termin przedawnienia wówczas rozpoczął bieg, o ile wierzyciel nie złożył kolejnego wniosku egzekucyjnego.

19. Wobec powyższego Sąd orzekł, jak sentencji wyroku.